

Jelena Lužina, Milan Rakovac i Josip Šiklič, *Čakavski sabor 1970. – 2020.*, Čakavski sabor Žminj – Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika Pula, Žminj – Pula, 2020., 496 str. ISBN: 978-953-6858-92-7.

Polu stoljeća tradicije, znanstvenog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva Čakavskoga sabora objedinjeno je u monografiji pod naslovom *Čakavski sabor 1970. – 2020.* Autori Jelena Lužina, Milan Rakovac i Josip Šiklič preuzeli su teret sintetiziranja svega onoga što je u proteklih pedeset godina iznjedrila kulturna udruga Čakavskoga sabora zajedno s mnoštvom katedri baštineći tako čakavski identitet, jezik i kulturu. Knjigu tvrdog uveza na 496 stranica dimenzija 29 x 24 cm, čiji su nakladnici Čakavski sabor Žminj i Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika Pula, uredio je Boris Domagoj Biletić.

Monografija, inače zanimljivih grafičkih rješenja, već na sedmoj stranici decentnim cijanotipskim prikazom (kakav je primjetan prelaskom na svako novo poglavlje korištenjem autentičnih fotografija) odaje posvetu liku Zvane(ta) Črnje: knjiga je, među ostalim, uz 50 godina postojanja Čakavskoga sabora, obilježila i spomen na 30. godišnjicu smrti njegova utemeljitelja. Nakon uvodnih riječi predsjednika Čakavskoga sabora Roberta Matijašića i urednika monografije Borisa Domagoja Biletića Josip Šiklič na desetak stranica ukratko nas vodi od stoljeća šestog pa sve do vremena u kojima je monografija realizirana u poglavlju *Što je (to) Čakavski sabor? Znanstveni(ji)m pristupom*, istraživanjem arhivske građe, Jelena Lužina naslanja se na Šikličev upit iz prethodnog poglavlja nudeći svojevrstan odgovor novim poglavljem pod naslovom *Čakavski sabor kao kulturni fenomen*. Publicističkim i književnoumjetničkim stilom potkrijepljenim fotografskim materijalima Milan Rakovac opisao je i plodonosne godine Čakavskoga sabora kao i, generalno, čakavsku kulturu i baštinu kombinirajući čakavicu i hrvatski standardni jezik u poglavlju *A ča to zvoni to ča...*

Josip Šiklič zatim je (p)opisao najvažnije kapitalne projekte Čakavskoga sabora u istoimenom poglavlju koji su (zasad) ostavili značajan trag za Čakavski

sabor, ali i cijelu Hrvatsku: nakladnički niz *Istra kroz stoljeća*, *Aleja glagoljaša* i *Mediteranski kiparski simpozij u kamenu*. Iako sljedeće poglavlje nosi naziv *Popis katedri*, autori nisu ostali samo na njihovu taksativnom navođenju i godini osnivanja, nego su prikupili fotozapise njihovih najznačajnijih manifestacija koje su obilježile djelatnost svih 25 trenutačno aktivnih katedri. Uz navedene nije se zaboravilo ni na deset katedri koje su prestale djelovati (s nadom da će se reaktivirati ili, pak, da će se osnovati nove katedre). Na više od stotinu stranica Lužina i Šiklič u poglavlju *Kronologija* pregledno su uz kratak opis popisali programe i projekte važne za pojedine katedre, a na samu kronologiju nastavlja se poglavlje zanimljivog autohtonog naslova *Vita, vita, štampa naša gori gre!*¹ To je poglavlje Šiklič posvetio nakladništvu Čakavskoga sabora i katedri. Bogata zbirka izdanja, osim što je popisana, sadržava i slikovne materijale poput naslovnica pojedinih izdanja, fotografija s predstavljanja knjiga ili, pak, omote audiozapisa/videozapisa. Usto što je uredio monografiju, Boris Domagoj Biletić priredio je poglavlje pod naslovom *Utemeljitelj Zvane Črnja* biografskom notom o njegovu liku, djelu i doprinosu čakavskoj kulturi i zajednici.² U biografskom tonu nastavlja se novo poglavlje posvećeno predsjednicima Čakavskoga sabora, a ne zaboravlja se ni na počasne predsjednike i istaknute ličnosti. Šiklič je, tako, istaknutim ličnostima posvetio svakome po stranicu. Također, u poglavlju *Priznanja i nagrade Čakavskoga sabora te njihovi dobitnici* na sljedeće dvije stranice naveo je laureate i priznanja koje Čakavski sabor dodjeljuje za doprinos, zasluge i rezultate u ostvarivanju i promicanju programa, ciljeva i zadaća Čakavskoga sabora. Za sam kraj Šiklič je kroz slike i tekst prikazao trinaest mandata predsjedavanja Čakavskim saborom kroz poglavlje *Članovi upravnih i savjetodavnih tijela*.

Preskačući imensko kazalo, žureći preko literature do sažetaka, nadao sam se da ću uz objavljene sažetke na hrvatskom, engleskom, talijanskom, njemačkom i slovenskom jeziku pronaći i sažetak na čakavskom narječju – kao temelju onoga zbog čega je Čakavski sabor i osnovan.

Unatoč tome, zaključujem da ovo neće biti knjiga koja će se redovito otvarati, koja će se redovito čitati – dva i pol kilograma knjige teško će nekome u noćnim satima, kao i meni, pritiskati njedra, a da će pritom istovremeno uživati u pregledu prvih 50 plodonosnih godina Čakavskoga sabora. Bit će ovo knjiga koja će na policama izazivati strahopoštovanje prema autorima, a posebno članovima *Čakavskoga sabora* i pripadajućih katedri koji su unijeli Sebe u svrhu (o)čuvanja i promocije čakavske tradicije i kulturne baštine.

Kako bi rekao žakan Juri: *Tako ja oću...*

Toni Buterin

¹ Rukom dopisan ušit žakna Jurja iz Roča na posljednjoj stranici Misala kneza Novaka, koji je poslužio kao predložak prvoj hrvatskoj tiskanoj knjizi.

² Kao kuriozum može se spomenuti da Zvane Črnja (1920. – 1991.) nikada nije obnašao dužnost predsjednika udruge koju je utemeljio, Čakavskoga sabora.